

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten blev senest ændret med lov nr. 343 af 14. maj 2003, som trådte i kraft 1. juli 2003. Det blev samtidig bestemt, at der senest i folketingsåret 2006-07 skulle fremsættes forslag til revision af regelsættet.

Evalueringen af lov nr. 343 af 14. maj 2003 har overordnet vist, at loven er implementeret, og at loven har skabt den tilsigtede opmærksomhed på området om anvendelse af magt og tvang. Formålet med lovforslaget er at præcisere hjemmelen til, at den kompetence, som kommunalbestyrelserne og dermed det relevante kommunale personale har til at kunne gribe ind i akutsituationer, dvs. til kortvarigt at fastholde en person eller føre denne til et andet opholdsrum, også lovligt kan udføres af f.eks. regionerne eller af de leverandører, som efter kommunal visitation leverer service til den målgruppe, der er omfattet af reglerne om magtanvendelse.

Med henblik på at kunne inddrage erfaringerne fra kommunalreformen, herunder den enklere myndighedsstruktur i vurderingen af regelsættet foreslås det, at loven revideres i folketingsåret 2009-10.

2. Baggrunden for forslaget

Der har i perioden september 2005 til september 2006 været gennemført en evaluering af reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Reglerne om magtanvendelse efterleves både af både myndigheder og leverandører, men evalueringen viser dog, at amterne generelt har større fokus på reglerne og har iværksat flere gennemførelsesinitiativer med i forhold til reglerne, end tilfældet har været i kommunerne. En del af forklaringen herpå er formentlig, at der på det amtskommunale botilbudsområde har været retningslinier for anvendelse af magt og tvang i en længere årrække, mens det for kommunerne er et ret nyt område.

Evalueringen viser videre, at en del kommuner ikke har modtaget indberetninger om anvendelse af magt og tvang, og at kommunen tilsvarende heller ikke har modtaget henvendelser, hvor man har bedt om, at kunne iværksætte tvangsforanstaltninger for en kortere eller længere periode.

Evalueringen viser herudover, at der generelt har været fokus på reglerne om magtanvendelse. Dette fokus, har medført, at lovens intentioner om at skabe større tryghed for brugere og personale i vidt omfang er opfyldt.

Evalueringen giver ikke anledning til indholdsmæssige ændringer i lovgivningen. Derimod påpeges det, at der kan være behov for at fortsætte arbejdet med at gøre regelsættet synligt for både personale og myndigheder. I den forbindelse er der peget på, at den praktiske tilrettelæggelse af implementeringen kan forbedres, idet der f.eks. er usikkerhed om, hvad og hvordan, der skal indberettes.

Socialministeriet vil sammen med Den Sociale Servicestyrelse følge op på evalueringen, således at reglerne om indberetning indskærpes, at skemaerne for indberetninger gennemgås og moderniseres i fornødent omfang, og at der generelt sker en – fortsat – formidling af hensigten bag reglerne om magtanvendelse og deres anvendelse. I den forbindelse vil det også blive påpeget, at indberetningerne er et vigtigt redskab for kommunalbestyrelserne og regionsrådene i arbejdet med at gennemføre foranstaltninger, der kan bidrage til at undgå brugen af magt mest muligt.

3. Forslagets indhold

Målgruppen for anvendelse af reglerne om magt og tvang er afgrænset af bestemmelsen i servicelovens § 124, stk. 2. Magtanvendelsesreglerne kan alene komme i anvendelse over for personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der får personlig og praktisk hjælp, socialpædagogisk bistand m.v. efter lovens §§ 83-87, behandling efter lovens §§ 101 og 102, eller aktiverende tilbud efter §§ 103 og 104. Det er endvidere en forudsætning for anvendelse